

It was proved that the clerical materials, the doctors' reports in particular, have the unique data that reflect the scope of alcohol consumption among the Greek villagers and are also complemented with the personal reflections of medical sphere representatives. The descriptive and statistical materials give the significant data concerning quantity of the places where alcohol-containing products were produced, distributed and stored. They also enable to trace the dynamics of their growth; accordingly they represent demand for services in the alcohol beverage market.

The article demonstrates that the materials of the city's newspaper complement the data of the official sources with the "vivid content", cover the crimes that were committed under the influence of alcohol. They describe the detected crimes, mainly murders and robberies, stepwise that allow tracing peculiarities of the Greek population's deviant behavior.

The sources of special origin concerning the Greeks' alcohol consumption in their everyday life are represented by travel notes including foreigners' letters, applications and expeditions' materials. The article shows that these sources have completely opposite data as to people's alcohol consumption. It also characterizes the conditions under which they were written and characteristic features of their authors.

Key words: source, alcohol consumption, everyday life, the Greeks of the Mariupol uyezd.

УДК 930.2:712(477)

В. П. Бутенко

ПРОСОПОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРКОВІЙ КУЛЬТУРІ

В статті осмислюється виняткове значення поняття «просопографія», методів просопографії, просопографічних досліджень, зокрема просопографічного портрету в історико-культурному знанні, а саме - українській парковій культурі. Акцентується увага на важливості осмислення історичних постатей, родин, їх діяльності на території українських земель, посилюється значення просопографічних досліджень за допомогою яких відстежуються історичні, політичні, соціальні, культурні ролі та події. Теоретично осмислюється функціонал історичної пам'яті, культурної зокрема, як важливого історико-організаційного процесу. На прикладі просопографічних досліджень родини Потоцьких доведено їх виняткове історико-культурне значення у становленні української паркової культури. Фактологічно доведено актуальність просопографічних досліджень при формуванні сучасних стратегій культуротворчого розвитку українських міст та територій в їх локальному й глобальному вимірах.

Ключові слова: просопографія, метод просопографії, просопографічні дослідження, просопографічний портрет, історична пам'ять, історико-культурна спадщина, паркова культура.

DOI 10.34079/2226-2830-2021-11-30-19-28

Постановка проблеми. Історія як свідок минулого, як жива пам'ять привертає увагу людства на всіх етапах його розвитку. Історію створюють люди, які залишили свій унікальний слід у певний період. Вивчення і дослідження ролі історичних постатей, їх

діяльності і винятковому значенні у розбудові українських земель України набувають актуальності в силу сучасних трансформацій історико-культурних просторів. В свою чергу посилюється значення просопографічних досліджень за допомогою яких відстежуються історичні, політичні, соціальні, культурні ролі та події. Особливої актуальності просопографічні розвідки набувають в процесах формування історичної свідомості українців, розуміння ролі і значення історичної постаті у становленні України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як спеціальна історична дисципліна просопографія в своєму науковому потенціалі на думку українських вчених «вивчає певний комплекс історичних джерел біографічного характеру, а саме: зовнішність, індивідуальні риси та якості, соціальне й етнічне походження, родинні зв'язки, кар'єру, різноманітні життєві обставини тощо, з метою створення портретів окремих осіб чи груп, об'єднаних за певними спільними критеріями, для реконструкції минулого як історії людей» (Томазов, 2012).

Досліджуючи історію становлення та розвиток методу просопографії білоруській дослідник С. Гончаренко окреслює два основних підходів до суті просопографії. На думку вченого «перший - це бажання дати цьому методу визначення на основі власного досвіду його використання; другий – у вивчення біографічних характеристик групи осіб в історії шляхом колективного вивчення їхнього життя» (Гончаренко, 2017, с.95).

Так, останні десятиліття в Україні спостерігається поглиблена тенденція до вивчення історії окремих родів, виникають нові генеалогічні розвідки, посилюється інтерес до просопографічних досліджень, про що яскраво свідчать дослідження українських вчених.

Історик О. Гураль досліджуючи джерельну базу просопографічного портрета родини Старицьких зазначає на визначальному значенні феномену просопографії та її функціональній багатогранності при вивченні історичних постатей, родин для історії України, української культури, зокрема. В такому контексті, вчена наголошує на важливості вивчення просопографічних портретів родин, які відіграли особливу роль у становленні української державності. Теоретичне визначення практичної суті поняття «просопографічний портрет родини», історик визначає як «комплексне, побудоване на основі всіх відомих джерел, із застосуванням просопографічних методів, дослідження кількох поколінь родичів, що проживали у суміжний історичний час, були пов'язані кровними або шлюбними зв'язками, специфікою сімейного виховання, спільним життєвим простором, морально-етичними цінностями, взаємною відповідальністю та взаємовпливом» (Гураль, 2014, с.3).

В перспективному науковому дискурсі на питаннях особливого значення просопографічних досліджень акцентує увагу українська дослідниця С. Бараненко. Досліджуючи роль і значення історико-біографічних та просопографічних досліджень дворянства у сучасній українській історіографії, С. Бараненко визначає підвищену увагу просопографічних студій в українському, історико-науковому знанні. На думку вченої, «така актуалізація пов'язана з тим, що історики намагаються створювати не тільки історико-біографічні, а більш поглиблені особистісні персоніфіковані дослідження однієї людини, або групи осіб» (Бараненко, 2018, с.88).

Отже, українські вчені наголошують на важливості просопографічних досліджень, якісна складова яких дозволить сформуванню історичні знання про впливовість та значення історичних постатей, родів на становлення і розвиток української унікальності.

Метою даної роботи є дослідження значення просопографічних досліджень в українській парковій культурі, осмисленні ролі видатних постатей, зокрема родини Потоцьких, у становленні і розвитку паркової спадщини України.

Методика дослідження базується на пріоритетному аналізі сучасних історичних досліджень на основі архівних матеріалів та міждисциплінарних підходах і позицій, щодо розкриття феномену просопографічних досліджень у формуванні паркового історико-культурного надбання. Застосування біографічного методу дозволило визначити й осмислити значення родини Потоцьких у формуванні паркової культури на українській землі.

Основна частина. В контексті представленої теми, просопографічна теоретична проблематика актуалізує питання важливості історико-культурних фактів в сучасних стратегічних культуротворчих процесах. Одним з таких стратегічних процесів є збереження та осмислення значення історичної пам'яті. Українські вчені, досліджуючи сучасний функціонал історичної пам'яті наголошують на її пріоритетності при процесах мобілізації національної свідомості, у контексті становлення національної ідентичності.

Так, О. Трегуб досліджуючи історичну пам'ять, як важливий історико-організаційний процес наголошує на вирішальній ролі пам'яті, яка на думку дослідниці полягає у «відображенні того, що ми вже колись сприймали, що збагатило наш досвід і що за потреби можна знову відтворити, адже без пам'яті був би неможливий прогрес у розвитку як окремої особистості, так і всього людства» (Трегуб, 2008, с.26).

Український філософ Н. Ковтун, теоретично осмислюючи історичну пам'ять і толерантність в контексті становлення національної ідентичності наголошує на пріоритетності останньої у формуванні культурної історичної пам'яті. Досить слушним є дослідницький симбіоз при осмисленні таких понять як «історична пам'ять» і «толерантність». Наголошується на винятковому значенні толерантності при формуванні історичної пам'яті, а саме її врахуванні до інтересів іншого етносу, народу, нації, при визначенні значимих для України історичних постатей та їх винятковому внеску в державотворчий розвиток, культурний зокрема. Вчена досить слушно зазначає, що «через культуру історична пам'ять постає основою історичного мислення, у межах якого відбувається усвідомлення нацією самої себе, розуміння того, що вона має свою історію, робить свій внесок у розвиток світової цивілізації» (Ковтун, 2011).

Питання пріоритетності і важливості історичної пам'яті актуалізується серед представників педагогічного знання. Особливої актуальності і значення історичні постаті набувають при вихованні підростаючого покоління, з метою не тільки освітнього, а й патріотичного значення. Історична постать в педагогічному процесі є активно досліджуваним об'єктом дисертаційних досліджень. Заслугує на увагу дослідження А. Пінчука, який розглядаючи методичні засади висвітлення історичних постатей у шкільних курсах історії наголошує, що «шкільна історична освіта як складова національної освіти виховує в дітей духовні та моральні ціннісні орієнтації, стійкий інтерес до подій і явищ суспільного життя та процесу їх пізнання, закладає основи самоідентифікації особистості, її самореалізації в сучасному суспільстві; вона допомагає сформувати в учнів основи почуття особистої та національної гідності, що є найважливішою складовою громадянськості» (Пінчук, 2006, с.3).

В контексті вищезазначеного слід наголосити на впровадженні різноманітних освітніх практик для досягнення педагогічних цілей, серед яких особливе місце належить

туристично-екскурсійній діяльності, де історичним постатям відводиться одне з головних пізнавальних, освітніх, інформативних місць.

Набувають актуальності просопографічні дослідження при формуванні історико-культурного потенціалу і ресурсу туристичних об'єктів. Особливе місце в сучасних культуротворчих, туристичних стратегіях належить паркам-пам'яткам садово-паркового мистецтва, паркова культура яких має давню історію і яка пов'язана з життям відомих історичних постатей і родин.

Українські дослідники осмислюючи паркову культуру як потужний історико-культурний ресурс наголошують на її унікальному місці в культурній картині України. Заслугує на увагу розвідки вітчизняної культурологині Ольги Копієвської. Вчена досліджуючи функціонал парків визначає паркову культуру, як «міцний соціальний та економічний фактор життєдіяльності суспільства, багатогранний історико-культурний індикатор нашого часу, у якому поєднано різноманітні інтереси, закономірності та процеси і який є частиною нашої повсякденної культури» (Копієвська, 2015, с.11).

Паркова культура, її історичний потенціал набувають важливого значення в процесах міжкультурного туристичного діалогу. В такому контексті українські дослідники наголошують на питаннях світового визнання фортифікаційних та палацово-паркових культурних ландшафтів України, а саме – процедурної пріоритетності внесення унікальних паркових історико-культурних об'єктів до списку культурної спадщини ЮНЕСКО. Дослідники одностайні у своїх висновках про важливість популяризації та зовнішньо-процесуальному визнанні українських паркових об'єктів у всесвітній історико-культурній мережі, де палацам, паркам, фортецям та замкам відводиться унікальне місце у загальному просторі європейського архітектурного мистецтва (Молодецкий, Васильева, Навроцька та Пташник, 2010).

Отже, вищезазначене дозволяє нам наголосити на пріоритетності активного наукового осмислення сучасного ресурсного потенціалу паркової культури в контексті її просопографічного значення.

В такому контексті набуває значення і актуальності активне використання історичних подій, фактів які є першоджерелом становлення і розвитку паркової культури і пов'язана остання з життям і діяльністю відомих постатей і родин.

Вагомий внесок у розбудову унікальної паркової культури було внесено магнацькою родиною Потоцьких. Цей графський рід був одним з відомих і найчисельніших польсько-українських шляхетських родів, їм належало чисельна кількість міст і сіл в Україні. Представники цього магнатського роду займали високі державні пости, серед військової, меценатської, державної, культурної діяльності. Життя і діяльність відомої родини є об'єктом дослідницьких пошуків українських істориків. Українські архіви зберігають певну частину майнових родинних документів, які неодноразово розглядаються істориками.

Так, досліджуючи історію родинних архівів дослідниця О. Лобко зазначає, що тільки у державному архіві Вінницької області зберігаються безцінний фонд графів Потоцьких, від приватного листування, генеалогічних таблиць, метричних записів, до заповітів, родинних документів, каталогів дворянських бібліотек. Ретельно дослідивши архівний фондний ресурс родини Потоцьких, О. Лобко дійшла висновків про те, що «в Україні та поза її межами існує досить велика джерельна база, що стосується досліджуваних родин, але вона до нашого часу вивчена однобічно: практично вивчався лише економічний стан маєтків та їх сільськогосподарська діяльність. Малодосліджуваним є листування як між членами цієї родини, так і з відомими родинами того часу» (Лобко, 2001, с.72).

Отже, для посилення значення паркової культури слід науковцям посилити вивчення документальних артефактів з точки зору впливу історичних постатей, родинних зав'язків, листування, які дозволяють розкрити дух епохи в її історико-культурному значенні для України.

Визначальне місце серед перлин паркового мистецтва, який пов'язано з родиною Потоцьких належить славнозвісному Софіївському парку, який вважається шедевром світового садово-паркового мистецтва кінця XVII – початку XIX століть. До історії виникнення парку досить активно прикута увага українських істориків.

Так, доктор історичних наук, професор Т. Чубіна досліджуючи історію становлення та етапи розвитку дендрологічного парку «Софіївка» на фактологічному матеріалі доводить історико-культурну винятковість діяльності роду Потоцьких для України. Дослідниця досить слушно зазначає, що «українські маєтки Потоцьких за всіх часів, а особливо наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст., являли собою визначні культурні центри, були важливими осередками духовного життя суспільства. На думку вченої, кожне покоління роду Потоцьких відзначала наявність неординарних особистостей, які зробили вагомий внесок в економічний та культурний розвиток регіону, країни, нації» (Чубіна, 2014, с.7).

Цікаві історичні факти культуротворчого значення діяльності родини Потоцьких осмислює І. Косенко. Дослідниця осмислюючи французьку пейзажну лінію Софіївського парку наголошує на визначальній ролі і значенні ідейної натхненниці, а саме дружини графа С. Потоцького – Софії Вітт-Потоцької. На основі архівних документів, які дослідила вчена, вона аргументовано доводить можливість впливу, а саме – особистого захоплення Софією французьким парковим стилем, що в подальшому вплинуло на формування культури парку Софіївка. І. Косенко припускає, що «саме Софія Потоцька була головним ідеологом створення основних композицій парку "Софіївка", оскільки вона мала можливість ознайомитися із зразками садово-паркового мистецтва Франції другої половини XVIII століття» (Косенко, 2003, с.148).

Не менш цікавим для висвітлення теми просопографічних досліджень у парковій культурі є висновки І. Кривошеї. Дослідник розкриваючи питання рецепції культурного життя Умані в мемуарній літературі за часи польських аристократів Потоцьких, дійшов висновку, про певне домінування біографічних портретів Станіслава Щенсного і Софії Потоцьких та їх нащадків, що в свою чергу фрагментарно розкриває їх культурне життя. При цьому автор дослідження зазначає на важливості ретельного, подальшого мемуарних досліджень історичного феномену парку «Софіївка», що дозволить посилити його культурне значення (Кривошея, 2012, с.205).

Особливий історико-культурний слід родина Потоцьких залишила на території сучасної Вінницької області. Українські вчені приділяють увагу Тульчинській лінії. Зокрема, історик Т. Чубіна, осмислюючи стан наукової розробки роду Потоцьких зазначає на малодосліджуваній увазі вчених саме на Тульчинській лінії. Виокремлюючи п'ять основних груп досліджень, вчена дійшла висновку, що «історія тульчинської лінії роду Потоцьких привертає увагу істориків переважно в контексті діяльності окремих представників досліджуваного фамільного клану» (Чубіна, 2013).

Тульчинська спадщина родини Потоцьких сьогодні актуалізується в контексті стратегічного розвитку області. Особлива увага прикута до палацу Потоцьких, який став унікальною культурно-історичною, туристичною візитівкою сучасної Вінниччини. Актуалізується питання щодо відродження не тільки Палацу Потоцьких, а й парку

«Хороше», який було закладено Потоцькими у 1782 р. за проектом архітектора П. Ленро. У парку були ставки, канали, скульптури, фонтани. Ініціативною групою було створено організацію «Ля Рош», яка власними силами почала процес відновлення парку, залучивши до цього процесу художників, урбаністів, дизайнерів й архітекторів. Слід наголосити, що історія парку нажалі не є об'єктом вивчення вчених, що певною мірою унеможливило автентичне відтворення паркової зони, її історико-культурного ресурсу і потенціалу.

Паркова спадщина родини Потоцьких на Вінниччині позначилася й в селі Печера, яке увійшло до конкурсного переліку «Неймовірні села України 2017». Історико-культурною перлиною Печери є пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Печерський парк», історична пам'ятка XVIII ст., якій з 1840-х років і до приходу радянської влади належав Костянтин Потоцькому.

О.Бондар досліджуючи архітектурну унікальність об'єктів культурної спадщини села Печера згадує й про історично-описове значення Печерського парку. «Парк зі статуями та мармуровими сходами, що спускалися до самої річки, з мармуровими купальнями; виноградники з каналом для зрошення, млин з донині існуючими сімейним склепом і парком. Парк був розділений на дві рівні частини дивовижною алеєю із липових дерев, висаджених у чотири ряди, 160 мармурових сходинок вели до річки, а витончені скульптури з усіх боків прикрашали ландшафт» (Бондар, упоряд., 2019).

Слід наголосити, що паркова спадщина с. Печера не є активно досліджуваним об'єктом науковців і характеризується міждисциплінарною строкатістю і певним описовим характером. Про паркову спадщину Потоцького згадують при осмисленні проблем й перспектив розвитку туризму та рекреації на річці Південний. Науковці зазначають на винятковому значенні паркової спадщини і аргументовано осмислюють його не тільки рекреаційне, а й історико-культурне значення (Ситник та Слободянюк, 2015).

Історико-культурна спадщина родини Потоцьких позначилися й на Немирівському районі історичного Поділля. Особливого історичного значення набула парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Немирівській парк», який був закладений представником роду Потоцьких – Вінцентієм Потоцьким, у 1787 році. Парк має досить славетну історію, яка має виняткове культурне значення як для туристичної Вінниччини, так і для української культури.

Визначаючи культуротворчий потенціал парку, урядом у 2013 році було визначено парк як надбання нації і відповідно присвоєно статус пам'ятки садово-паркового мистецтва і внесено до переліку об'єктів природно-заповідного фонду України. Державне визнання передбачає не тільки інвестиційну підтримку та винятковий охоронний захист, а й інноваційний процес відновлення та використання історичної пам'ятки.

Науковці і практики активно досліджують історико-культурний потенціал парків-пам'яток, вивчають досвід зарубіжних країн, визначають і аргументують найкращі практики, аналізують їх перспективи в стратегічному розвитку області.

Особлива увага прикута до історичного туризму, що на думку експертного, науково-практичного середовища є перспективним з точки зору економічних та соціокультурних ефектів. Науковці, розглядаючи Немирів як історико-культурну пам'ятку, зазначають на його історичній унікальності яка визначається трипільськими, скіфськими та давньоруськими залишками.

Історики-дослідники особливу роль у становленні Немирова покладають саме на рід Потоцьких, першим володарем якого був Юзеф Потоцький. Так, досліджуючи родову лінію Потоцьких у Немирові, О. Гончаров, Ю. Роїк характеризують історико-культурну ролі і

значення таких представників роду Потоцьких, а саме: Юзеф Потоцький, який мав досить потужні владні повноваження, позначився дипломатичними зв'язками та відновленням Немирівського замку; сина Юзефа – Станіслава Потоцького, а також Вінцентія Потоцького. Саме з постаттю Вінцентія Потоцького науковці пов'язують розквіт Немирівських земель. Визначальною роллю було: відкриття кадетської школи, публічної бібліотеки, кінного заводу; запровадив мануфактурне виробництво; побудував лютеранську церкву; і як вже було зазначено –розпочав створення Немирівського парку (Гончаров та Роїк, 2017, с.68) який на сьогодні є історико-культурною візитівкою сучасної Вінниччини.

Висновки. Отже, на прикладі потужного історико-культурного потенціалу родини Потоцьких ми осмислили роль і значення просопографічних досліджень в українській парковій культурі, яка є беззаперечно актуальною для історичного, історико-культурного знання.

Слід наголосити, що особливої актуалізації просопографічні дослідження набули за часи української незалежності, коли постали питання культурної ідентифікації, історичної самобутності та стратегічного розвитку й перспектив. Просопографічні дослідження, їх популяризація через культурно-інформаційні, освітні, пізнавальні форми і засоби дозволяють сформувати в українців патріотичну свідомість; посилити громадянську позицію щодо історичних подій та ключових постатей в цій подіях.

Трансформація просопографічних досліджень в парковій культурі, їх функціональні, методичні форми і засоби передачі і донесення, потенційно здатні до формування історико-культурної свідомості різних соціально-вікових категорій, враховуючи при цьому індивідуальні освітні, пізнавальні потреби українців.

Просопографічні дослідження в українській парковій культурі мають не тільки локальне значення, а й глобальне, що в свою чергу дозволяє популяризувати українську історію, її культуротворчий ресурс в світовій культурно-туристичній картині.

Бібліографічний список

- Бараненко, С.М., 2018. Історико-біографічні та просопографічні дослідження дворянства у сучасній українській історіографії. *Гілея: науковий вісник*, 128, с.87-90.
- Бондар, О.І., упоряд. 2019. Архітектурні візерунки маловідомих палаців. Село Печера: великі трагедії маленького села та трохи про кохання... Ч.ІІ. *Репозитарій Вінницького Національного Технічного Університета*. [онлайн] Доступно: <<http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/24553>> [Дата звернення 04 березня 2021].
- Гончаренко, С.А., 2017. Просопографія: історія становлення и розвитку метода. *Журнал Белорусского государственного университета. История*, 3, с.94-100.
- Гончаров, О. та Роїк, Ю., 2017. Перспективи використання історико-культурних пам'яток регіонів України в туристичній галузі (на прикладі культурної спадщини міста Немирова Вінницької області). *Етнічна історія народів Європи*, 52, с.67–71.
- Гураль, О.В., 2014. *Джерельна база просопографічного портрета родини Старицьких (40-і рр. ХІХ ст. - поч. ХХІ ст.)*. Кандидат наук. Автореферат. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. Київ.
- Ковтун, Н., 2011. Історична пам'ять у контексті становлення національної ідентичності. В: ЖДУ імені Івана Франка. *Толерантність як соціогуманітарна проблема сучасності: матеріали ІІІ Міжнародної науково-теоретичної конференції*, м. Житомир, 19-20 травня 2011 р. Житомир: Видавничий центр ЖДУ імені Івана Франка, с.133-135.
- Копієвська, О.Р., 2015. *Паркова індустрія*. Київ: НАКККіМ.

- Косенко, І.С., 2003. "Софіївка" як прообраз французьких пейзажних парків другої половини XVIII століття. *Інтродукція рослин*, 17(1-2), с.142-148. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3253318>
- Кривошея, І., 2012. Рецепція культурного життя Умані в мемуарній літературі: доба польських аристократів Потоцьких (1726–1832 рр.). *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 6: Історичні науки*, 9, с.199-208.
- Лобко, О., 2001. Історія родинних архівів графів Потоцьких, Строганових, князів Щербатових на Поділлі. *Магістеріум*, 7: Історичні студії, с.70-73.
- Молодецький, А.Е., Васильєва, Л.Д., Навроцька, К.С. та Пташник, А.О., 2010. Фортифікаційні та палацово-паркові культурні ландшафти як кандидати до списку культурної спадщини ЮНЕСКО. *Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія: Географія*, 21, с.183-188.
- Пінчук, А.С., 2006. *Методичні засади висвітлення історичних постатей у шкільних курсах історії (30 – 80-ті рр. ХХ ст.)*. Кандидат наук. Автореферат. Інститут педагогіки АПН України. Київ.
- Ситник, О.І. та Слободянюк, Ю.В., 2015. Проблеми й перспективи розвитку туризму та рекреації на річці Південний Буг у межах Немирівського району Вінницької області. В: Львівський національний університет ім. І. Франка. *Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи: матеріали доповідей Всеукраїнської наукової конференції*, м. Львів, 14-16 травня 2015 р. Львів, с.130-136.
- Томазов, В.В., 2012. Просопографія. В: В.В. Литвин, ред. *Енциклопедія історії України*. Київ: Наукова думка, Т.9, с.40-41.
- Трегуб, О., 2008. Історична пам'ять як засіб мобілізації національної свідомості. *Магістеріум*, 31: Політичні студії, с.25-29.
- Чубіна, Т.Д., 2013. Рід Потоцьких в Україні (Тулчинська лінія): стан наукової розробки проблеми. *Чорноморський літопис*, 8, с.89-105.
- Чубіна, Т.Д., 2014. Перлина садово-паркового мистецтва дендрологічний парк "Софіївка": історія створення та етапи розвитку. *Гуманітарний вісник. Сер.: Історичні науки*, 21(5(2)), с.7-30.

References:

- Baranenko, S.M., 2018. Historical-biographical and prosopographical researches of the nobility in modern Ukrainian historiography. *Gileya: scientific bulletin*, 128, pp.87-90. (in Ukrainian).
- Bondar, O.I., compiler 2019. *Arkhitekturni vizerunky malovidomykh palatsiv. Selo Pechera: velyki trahedii malenkoho sela ta trokhy pro kokhannia... Ch. II. [Architectural patterns of little-known palaces. Pechera village: great tragedies of a small village and a little about love... Part II]. Repository of Vinnytsia National Technical University. [online] Available at: <<http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/24553>> [Accessed 04 March 2021]. (in Ukrainian).*
- Chubina, T.D., 2013. Rid Pototskykh v Ukraini (Tulchynska liniia): stan naukovoї rozrobky problem [Potocki family in ukraine (branch of Tulczyn): state of scientific development issues]. *Chornomorskyi litopys*, 8, pp.89-105. (in Ukrainian).
- Chubina, T.D., 2014. Perlyna sadovo-parkovoho mystetstva dendrolohichnyi park "Sofiivka": istoriia stvorennia ta etapy rozvytku [Pearl of garden and park art dendrological park

- "Sofiyivka": history of creation and stages of development]. *Humanitarnyi visnyk. Ser.: Istorychni nauky*, 21(5(2)), pp.7-30. (in Ukrainian).
- Gural, O.V., 2014. *Dzherelna baza prosopografichnoho portreta rodyiny Starytskykh (40-i rr. XIX st. - poch. XXI st.)* [The source base of the Starytsky prosopography family portrait (40s of the 19th century – beginning of the 21th century)]. Ph.D. Abstract. M.S. Hrushevs'ky Institute of Ukrainian Archeography and Source Studies National Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv. (in Ukrainian).
- Hancharenka, S.A., 2017. Prosopografiya: istoriya stanovleniya i razvitiya metoda [Prosopography: the history of the formation and development of the method]. *Journal of the Belarusian State University. History*, 3, pp.94-100. (in Ukrainian).
- Honcharov, O. and Roik, Yu., 2017. Perspektyvy vykorystannia istoryko-kulturnykh pamiatok rehioniv Ukrainy v turystychnii haluzi (na prykladi kulturnoi spadshchyny mista Nemyrova Vinnytskoi oblasti) [The prospects of using the historic-cultural monuments of Ukraine's regions in the tourism industry (on example of the cultural heritage of the town of Nemyriv Vinnytsia region)]. *Ethnic History of European Nations*, 52, pp.67–71. (in Ukrainian).
- Kopiiivska, O.R., 2015. *Parkova industriia* [Park industry]. Kyiv: NAKKKiM. (in Ukrainian).
- Kosenko, I., 2003. Sofiyivka as a prototype of French landscape parks of XVIII century. *Plant Introduction*, 17(1-2), pp.142-148. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3253318>
- Kovtun, N., 2011. Istorychna pamiat u konteksti stanovlennia natsionalnoi identychnosti [Historical memory in the context of the formation of national identity]. In: Zhytomyr Ivan Franko State University. *Tolerannce as the Social and Humanitary Problem of the Modern World: Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference*, Zhytomyr, May 19-20, 2011. Zhytomyr: Vydavnychiy tsentr ZhDU imeni Ivana Franka, pp.133-135. (in Ukrainian).
- Kryvosheia, I., 2012. Retseptsiia kulturnoho zhyttia Umani v memuaranii literaturi: doba polskykh arystokrativ Pototskykh(1726–1832 rr.) [Krivosheya, I., 2012. Reception of cultural life of Uman in memoir literature: the era of Polish aristocrats Potocki (1726-1832)]. *Scientific journal of M.P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 5: Historical Sciences*, 9, pp.199-208. (in Ukrainian).
- Lobko, O., 2001. Istoriiia rodynnykh arkhiviv hrafiv Pototskykh, Strohanovykh, kniaziv Shcherbatovykh na Podilli [The history of the family arcives of the counts Potocki, Stroganovs, princes Scherbatovs in Podillya]. *Mahisterium*, 7: Historical Studies, pp.70-73. (in Ukrainian).
- Molodetsky, A.E., Vasilieva, L.D., Navrotska, K.S. and Ptashnyk, A.A., 2010. Fortyfikatsiini ta palatsovo-parkovi kulturni landshafty yak kandydaty do spysku kulturnoi spadshchyny YuNESKO [Fortification and palace and park cultural landscapes as candidates for the UNESCO list of cultural heritage]. *Scientific notes of Vinnytsya State Pedagogical University named after Michailo Kotzubynsky. Series: Geography*, 21, pp.183-188. (in Ukrainian).
- Pinchuk, A.S., 2006. *Metodychni zasady vysvitlennia istorychnykh postatei u shkilnykh kursakh istorii (30 – 80-ti rr. XX st.)* [Methodological Principles of Historic Figures Coverage in School Courses of History (the 1930s – 1980s of the XX century)]. Academy of Pedagogical Science of Ukraine. Institute of Pedagogy. Kyiv. (in Ukrainian).
- Sytnyk, O.I. and Slobodianiuk, Yu.V., 2015. Problemy y perspektyvy rozvytku turyzmu ta rekreatsii na richtsi Pivdennyi Buh u mezhakh Nemyrivskoho raionu Vinnytskoi oblasti [Problems and prospects of tourism and recreation development on the Southern Bug River

within the Nemyriv district of Vinnytsia region]. In: Ivan Franko National University of Lviv. *Constructive geography and cartography: state, problems, prospects*: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific Conference, Lviv, May 14-16, 2015. Lviv, pp.130-136. (in Ukrainian).

Tomazov, V.V., 2012. Prosopohrafiia [Prosopography]. In: V.V. Lytvyn, ed. *Encyclopedia of the History of Ukraine*. Kyiv: Naukova dumka, Vol.9, pp.40-41. (in Ukrainian).

Trehub, O., 2008. Istorychna pamiat yak zasib mobilizatsii natsionalnoi svidomosti [Historic memory as the means of mobilization of national consciousness]. *Magisterium*, 31: Political Studies, pp.25-29. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 05.03.2021 р.

V. Butenko

PROSOPOGRAPHIC RESEARCH IN UKRAINIAN PARK CULTURE

The article comprehends the exclusive meaning of the concept of «prosopography», methods of prosopography, prosopographic research, in particular a prosopographic portrait in historical and cultural knowledge, namely, in the Ukrainian park culture. Attention is focused on the importance of comprehending historical figures, families, their activities on the Ukrainian lands; the importance of prosopographic research is enhanced, with the help of which historical, political, social, cultural roles and events are tracked. The functional of historical memory, cultural particulars, as an important historical and organizational process is theoretically comprehended. On the example of prosopographic studies of the Pototsky family, their exceptional historical and cultural significance in the formation of Ukrainian park culture is proved. Factually proved the relevance of prosopographic research in the formation of modern strategies for the cultural development of Ukrainian cities and territories in their local and global dimensions.

Key words: *prosopography, prosopography method, prosopographic studies, prosopographic portrait, historical memory, historical and cultural heritage, park culture.*